

Важливим недоліком сучасної системи статистичного забезпечення в сфері зайнятості населення полягає в тому, що в ньому не знайшли відображення первинні процеси створення фізичних робочих місць, а відстежуються лише вторинні процеси їх укомплектування працівниками. Слід зазначити, що свого часу були спроби здійснити облік фізичних робочих місць (шляхом введення відповідної звітної форми) поряд з роботами по атестації та раціоналізації робочих місць в економіці України, а також були затверджені Методичні рекомендації щодо визначення робочих місць [2], але при спрощенні статистичної звітності дані заходи не були запроваджені на практиці.

З метою поліпшення статистичного забезпечення процесів розвитку національної економіки та прогнозування тенденцій її розвитку доцільними є впровадження в практику показників, що характеризують відтворення робочих місць. Для цього необхідно передбачити визначення кількості фізичних робочих місць при здійсненні інвестицій, відображати їх кількість при введенні виробничих потужностей і руху основних засобів, а також відновити відстеження показника змінності, що дозволить визначати пропорції між кількістю фізичних та економічних робочих місць.

Список використаних джерел

1. Методика моніторингу створення нових робочих місць (Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.09.2013 №611). — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1749-13/print1466074369898115>
2. Методичні рекомендації щодо визначення робочих місць (Схвалено Міністерством праці України — протокол №4 від 21.06.1995). — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>

Бараник З.П.

д.е.н., професор кафедри статистики

Кикош Ю.В.

аспірантка кафедри статистики ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

КЛЮЧОВІ ВАЖЕЛІ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

У теперішній час ринок освітніх послуг України функціонує самостійно, майже не співпрацюючи із ринком праці. В Україні спостерігається значна невідповідність обсягів освітніх послуг проблемам ринку праці. У зв'язку з цим потребує подальшого вдосконалення механізм функціонування ринку освітніх послуг, його взаємозв'язки та взаємообумовленість з ринком праці.

Актуальність, теоретична та практична значимість дослідження зазначеної проблеми, недостатнє її вивчення, а також необхідність визначення складових механізму управління освітньою діяльністю в Україні обумовили вибір теми дослідження.

Метою дослідження є обґрунтування ключових регуляторів механізму управління функціонування ринку освітніх послуг.

Проблемам статистичного дослідження освітньої діяльності присвячені праці вітчизняних науковців: З. Бараник, С. Герасименка, А. Головача, О. Локшиної, Т. Лукіної, Л. Ткаченко, Л. Ярошенко та інших. Однак, наявні наукові напрацювання не можна вважати достатніми з огляду визначення ключових регуляторів механізму управління функціонування ринку освітніх послуг.

Принципи системності припускають розгляд ринку освітніх послуг як соціально економічної системи, що має специфічні особливості. Так, система регулювання ринку освітніх послуг складається з регулюючої підсистеми, об'єктів регулювання та методів і засобів регулювання.

До регулюючої підсистеми відносяться органи законодавчої та виконавчої влади, які через економічний механізм регулювання впливають на ринок освітніх послуг як об'єкт регулювання (соціально-трудові відносини, місце і роль місцевих органів виконавчої влади та органів самоврядування).

Механізм функціонування ринку освітніх послуг — це взаємодія важелів, інструментів, методів, прийомів, підходів, за допомогою яких відбувається технологія взаємовідносин суб'єктів ринку з приводу купівлі — продажу такого специфічного товару як освітня послуга.

До економічного механізму регулювання відносяться важелі, інструменти, методи, які приводять у дію, регулюють процес функціонування ринку освітніх послуг.

Важелі регулювання ринку освітніх послуг — засоби зміни ситуації на ринку освітніх послуг, його поточного стану, здійснення ринкових перетворень в проведенні освітньої політики країни. До економічних важелів регулювання ринку освітніх послуг відносяться: грошово-кредитна політика (ставка відсотку за позичками); бюджетна політика (підвищення мінімальної зарплати і оплати праці в бюджетній сфері); інвестиційна політика; податкова політика; зовнішньоекономічна політика (підтримка вітчизняного виробника освітніх послуг, стимулювання притоку іноземних студентів) [1].

Інструменти регулювання ринку освітніх послуг — прийоми, які використовуються державою для забезпечення раціонального розподілу освітніх ресурсів за видами економічної діяльності, регіонами, збалансованості попиту та пропозиції на ринку, забезпечення відповідності структури та обсягу ринку освітніх

послуг стратегічним цілям країни. До основних інструментів регулювання ринку освітніх послуг відносять такі програми: стимулювання збільшення кількості бюджетних місць за тими спеціальностями, яких потребує ринок праці; підготовка та перепідготовка робочої сили відповідно до поточних і перспективних вимог економіки; сприяння працевлаштуванню випускників ВНЗ.

Економічна підсистема регулювання ринку освітніх послуг включає методи державного впливу на обсяги сукупного попиту і сукупної пропозиції, спрямована на створення і удосконалення системи надання освітніх послуг. Кожен метод ґрунтується на використанні сукупності важелів, інструментів, за допомогою яких відбувається зміна компонентів сукупного попиту і сукупної пропозиції. До них належить система оплати праці, інвестиційна політика, податкова політика, грошово-кредитна політика, експортно-імпортна політика, міграційна політика та інші.

Так, під впливом регуляторів ринку освітніх послуг змінюється структура працездатного населення, яка призводить до формування тієї чи іншої вікової структури пропозиції праці.

До методів регулювання ринку освітніх послуг відносять засоби, що здійснюють функціонування ринку освітніх послуг, з точки зору реалізації функцій ринку; з точки зору впливу на ринок, з метою активізації його діяльності. Методи регулювання поділяються на адміністративні, економічні, соціальні. Вони спрямовані на урегулювання функціонування ринку освітніх послуг у відповідності до політики соціально-економічного розвитку країни, спрямованої на зростання добробуту населення. До адміністративних методів відносяться правові та законодавчі акти, яких обов'язково повинні дотримуватися учасники освітнього процесу. Що стосується економічних методів регулювання ринку освітніх послуг, то їх можна поділити на кілька видів залежно від напрямів його регулювання.

Основу всіх методів становлять: інформація, аналіз, прогноз і висновки щодо стану, закономірностей розвитку ринку освітніх послуг. І лише на підставі цього приймаються адміністративні рішення щодо коригування діючих поточних заходів і програм, а також внесення коригувань або розробки законів, постанов Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства освіти і науки України, Мінпраці, Мінекономіки, Мін'юсту України тощо. Ефективність перелічених вище методів полягає в їх єдності, комплексності, системності розробки та реалізації, якщо вони здійснюються в межах правового поля та фінансових можливостей економіки країни по відношенню до функціонування ринку освітніх послуг [2].

У теперішній час ринок освітніх послуг України функціонує самостійно, майже не співпрацюючи із ринком праці. Незначна частка країн світу здійснює оцінювання функціонування ринку освітніх послуг, яке повною мірою вимірює рівень освіченості населення та ілюструє реальну ситуацію на ринку, його відповідність потребам економіки. В Україні спостерігається значна невідповідність обсягів освітніх послуг потребам ринку праці. У зв'язку з цим потребує подальшого вдосконалення механізм функціонування ринку освітніх послуг, його взаємозв'язки та взаємообумовленість з ринком праці. Структура випускників вищих і середньо-технічних навчальних закладів освіти вже багато років не відповідає потребам ринку праці в частині необхідної структури зайнятості за освітнім рівнем у різних видах економічної діяльності. Виходячи із ситуації, що склалася необхідно, насамперед, вжити заходи щодо вдосконалення механізму управління функціонування ринку освітніх послуг, зорієнтувавши його на найважливіші напрями задоволення потреби роботодавців в якісно новій робочій силі [3].

Список використаних джерел

1. *Бараник З.П.* Основні напрямки ефективного функціонування ринку праці в контексті інтеграції України до ЄС // Ринок праці та зайнятість населення. — Бюлетень ІПК ДСЗУ. — 2006. — №2(10). — С. 10–13.
2. *Петрова Т.* Ринок освітніх послуг і ринок праці: проблеми взаємозв'язку та взаємодії // Україна: аспекти праці. — 2006. — №4. — С. 3–7.
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>

Бараник З.П.

д.е.н., професор кафедри статистики

Гонкало Б.С.

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ІНФЛЯЦІЇ НА СПОЖИВЧОМУ РИНКУ В УКРАЇНІ

Інфляція являє собою важливу макроекономічну роль, так як темпи інфляції напряму впливають на загальний розвиток національної економіки.

Для України інфляція є доволі серйозною проблемою. Без зниження рівня інфляції неможливо досягти економічного процвітання країни, оскільки